

Koeru

Kaja

Nr. 207 jaanuar 2009

Sõna on vallavanemal

Aasta 2008 on jäänud minevikku. Peame tunnustama, et mida aeg edasi, seda kiiremini muutub maailm. Tulemuslikumad on need, kes selle pideva muutumisega suudavad kaasas käia ja adekvaatse informatsiooni pealt õigeid otsuseid teha.

Tähtis on investeeringute jätkumine ja Euroopa Liidu struktuurifondide rahade kasutamine.

2008. aastat kokku võttes on valla seisukohalt olulisemad investeeringud Koeru keskkooli juurdeehitus ja Koeru-Väinjärve kergliiklustee rajamine koos ristmiku ehitusega.

Tore oli, et 2008.a. jätkusid valla jaoks olulised kultuuri- ja spordiüritused ning hästi ja edukalt tegutsesid meie allasutused. Meie ei pea endid võõraste sulgedega ehtima, vaid oleme ise realselt valla arengu huvides tulemuslikult tegutsenud.

Ainult süüdlasi otsides me paremat tulevikku ei loo. Samas paremini saab alati.

Tänane võimul olev valimisliit Ühtne Koeru omab saadud mandaatide kaudu õigust valla elu korraldada, samas kohustusega ka vastutada. Õige on ikka alt ülesse arenev kogukond, mitte asjadega vähekursis olevate riigi tipp-poliitikute „intellektuaalselt huvitavate” mõtteväljatuste kaudu kohaliku elu arendamine.

Kunagi kirjutas Montesquieu, et selleks, et teha suuri tegusid, pole vaja olla suur geenius, pole vaja olla inimestest kõrgemal – vaja on olla inimestega koos.

Peame meeles hoidma, et stabiilselt arenev maaelu on meie rahva säilimise ja kogu ühiskonna laiemale jätkusuutlikkuse tagatiseks.

Üliolulise tähtsusega valla arengus on iibega seonduv. 2008 aasta oli selles osas Koeru valla jaoks väga positiivne - 26 sündi, 17 surma (meie valla elanike seast).

Samuti on kogu valla elanike arv jäänud praktiliselt samale tasemele – 2369 (01.01.2009 seisuga), mis on hea näitaja riigis üldise vähenemise valguses.

Samas 1930.a. omavalitsustegelase kalendri järgi elas Väinjärve vallas sel ajal 4800 elanikku ja Kapu vallas 1150 elanikku.

Salata ei saa, et 2009. aasta tuleb keeruline ja raske aasta. Teisalt kindlasti võimalusterohke. Olen kindel, et üheskoos saame ka raskemad ajad üle elatud ja valla elu edasi viidud.

Ja ikka naeratame üksteisele, sest see ei maksa midagi, aga loeb palju. Seda enam, et naeratamiseks on vaja pingutada 17 näolihast, aga kulmu kortsutamiseks 43.

Mina olen massinamees

Taevaväed andsid meile valged jõulud. Suusarada tahab teatavasti kinnisõidetud lund. Sellega meie spordijuht Vahur Palu tegeleski. Mitu päeva tuli metsas lumesaaniga sõita, tallata, kallist aega tarvitada ja tööriistale bensiini sisse joota. Nii palju, kui oli lund ja olud võimaldasid, sai rajapõhi kinnitatud.

Töö oli tehtud ja võis ära õhtule minna. Ja siis ärkas massinamees. Mida ette võtta, millega meelt lahutada? Mul ju massin – selline neljarattaline, teeb mehist häält, on väleda liikumisega ja ega naljalt kusagile toppama ka ei jää. Massinale hääled sisse ja Laaneotsa suusarajale. Kuhu siis veel? Võtame kohe 5-km suusaraja ette. Paistab, et on teine mõnusalt tasaseks triigitud. Proovime kiiremat ja aeglasemat sõitu. Kohati võtab lausa mullakihi lendvele. Nalja nabani. Teeme neile veel mustrit ka – vinka-vonka kahele poole, aina paremaks läheb. Kui kehvasti, siis ots ringi ja uuesti, et traktori jälg ikka sisse jääks, suusasillast üle, jälle ots ringi, silla alt läbi, siit-sealt sinka-vonka, jälle otse rajale.

Teisel hommikul tuli suusarahvas. Mis siis siin on juhtunud? Vahur

Soovin kõigile valla elanikele, ettevõtjatele ja organisatsioonidele head uut aastat, palju inimlikku õnne, head tervist ning jätkuvat visadust valla elu korraldamisel!

Lugupidamisega Jaago Kuriks, vallavanem

ju teatas suusaraja valmisolekust. Tema aga arvas, et see rada on tema jaoks tehtud.

Noorhärä, millise kehaosaga Sina mõtled? Kas Sul juuste all ka midagi on? Kas Sul on nüüd hää olla? Massin on Sul vägev, aga mütsi all vilistab.

Uued katsetajad! Ärge palun sõitke suusaradadel! Suusarahvas tänab juba ette!

Mati Seire ütles, et see asi on nüüdseks lahenenud. Veel sain teada, et pühad möödusid Koerus rahulikult. Tore! Rahulikku aastat!

Koeru hooldekeskuses

Jõulukuu oli Koeru hooldekeskuses toimekas. Jõulurahu kuulutas välja sihtasutuse juhatuse esimees Rünno Lass, tähistati adventihommikuid, meisterdati jõulukaarte, küpsetati piparkooke, esitati luuletusi, õpiti ja lauldi jõululaule. Tipp hetkeks kujunes jõuluvana külakäik.

Mitmete omavalitsuste juhid käisid külas, töid jõulukinke ja häid soove uueks aastaks oma vallast pärit vanuritele.

90 aastat Müüsleri lahingust

Olen Müüsleri lahingu kohta otsinud andmeid Eesti Vabadussõja ajaloost ja 90 aasta tagustest ajalehtedest. Siiani tulutult. Sellise nimetusega lahingut ei ole olnudki. Üpris tõenäoliste andmeteni jõudsin tänu Tartu Ülikooli sõjaajaloo õppejõu Tanel Kutti vihjetele. Alljärgnev on refereeritud 1934.a. 14. juuli "Postimehest".

Mait Raudsepp

Vabadussõja Müüsleri mälestusmärgi püstitamise on algatanud Järva Kaitsepataljonis võidelnute ühing. Eesmärk oli Vabadussõja-aegsete sündmuste jäädvustamine seekandis. Mingit võidulahingut ei ole Müüsleris kunagi toimunud.

Müüsleris toimus Järva kaitsepataljoni esimene tõeline tuleproov, siin tuli esimest korda kodumaakonna vabastamiseks välja astuda. Müüsleri mälestussammas on KÕIGI nende võitluste meeldetuletuseks, millised leidsid aset detsembris 1918 ja jaanuaris 1919 sellel frondil, mille tähtsaimaks keskuseks on arvatud Müüsleri.

Müüsleri mälestusmärgi püstitamisega on mõeldud Järvamaa omakaitse tähtsale osale maakonna vabastamisel punavõimust.

Ekslikult nimetatakse Müüsleri võidulahingut ja võidulahingu monumenti. Võidulahingut, kui niisugust, ei ole ajaloos kunagi olnud. Müüsleri mälestusmärgi avamine on **aupäev Järva kaitsepataljonile**.

Järva kaitsepataljoni asutamise mõttele tulid Paides maavalitsuse ümber koondunud tegelased 1918.a. detsembris, kui punaväed olid lähenemas sisemaale. Tallinna valitsusvõimud andsid loa kohapealse sõjalise jõu loomiseks 17. detsembril. Järvamaa löögipataljoni ülemaks määrati leitnant Kanep (hilisem Toompea lossi komandant kolonel-leitnant Kanep).

Teist valikut ei olnud

Muidugi oli **mitte millestki raske alustada** ja võidelda edasitungiva vaenlasega, kuid olukord kohustas. Teist valikut ei olnud. Kompaniide formeerimist alustati jõululauapäeval. Esimesteks reameesteks said kaitseliitlased ja vabatahtlikud. Hiljem liitusid Paide keskkooli õpilased. Meeste puudus oli suur.

Järvamaa sõjaväeline valitsuse asus teostama mobilisatsiooni. Lipu alla kutsuti kõik 18-50 aastased mehed nendest valdadest, millised ei olnud veel punavägede kätte langenud. 31. jaanuariks oli pataljonis 551 meest. Järvamaa sõjalise valitsuse eluiga piirnes üksnes mobilisatsiooni läbiviimisega. Sõjaväelise valitsuse loomist Järvamaal on nimetatud omavoliliseks sammuks. Teisalt, tollastes oludes oli mobilisatsiooni paratamatu. Asjaosaliste peale esitati sõjaprokuröörile koguni kaebus. Kindral Laidoneri käsul süüdistus lõpetati.

Vahepeal oli punavägi tunginud juba

5. jaanuari hommikul olid hoolsad käed ausamba jalamil süüdanud mälestusküünlad.

Järvamaale. 22. detsembril langesid Rakke ja Vägeva jaamad, 24. kp Tapa raudteesõlm.

23. detsembril tuli ülemjuhatajalt käsk, igal tingimusel kaitsta Paide ümbruskonda. Korrapärased väeüksusi kaitseks läkitada ei olnud. 21. detsembri õhtul jõudsid punased Koeru. 23. detsembril teatas lipnik Treilmann Koerust: kui abi ei saadeta, siis kauem ta vastu ei pea. Paidest tuli kaitseliitlasi ja lisandus kohalikke kaitseliitlasi. Vaenlane oli jõudnud 33 km kaugusele Paidest. Oli kujunenud ohtlik seisukord.

Põhjakal kees võitlus

28. detsembriks jõudsid punased vaevalt 10 km kaugusele Paidest. Linnas oli kuulda lahingumüra. Põhjakal kees võitlus. Siin suutsid Järva kaitsepataljoni vaprad võitlejad punaste edasitungi peatada. Tollased ajalehed kirjutasid punaväelaste poolt rüvetatud Sargvere mõisast. Nad olla saali tiibklaverit potilkäimiseks kasutanud.

Punaste seljatagust ähvardas Võhmuta mõisa jõudnud 1. ratsarügement. Seetõttu tõmbuti Paide alt rutuliselt tagasi ja peatuti uuesti Koerus.

2. jaanuaril saabus ülemjuhatajalt telegramm, milles Laidoner kirjutas, et oleme Järva pataljoni ees võlgu, et vaenlane ei jõudnud Paideni ja sealse kitsarööpmelise raudteeni.

5. jaanuaril alustas punavägi uut pealetungi Paide sihis. Müüsleris toimus lahing Järva pataljoni ja punaväeosade vahel. Kolme tunnise lahingu järel olid meie mehed sunnitud taanduma. Müüsleri mõisa juures langes kaitseliitlane, Abajalt pärit August Erde. Samuti taanduti Peetri ja Esna ümbrusest. 7. jaanuaril toimusid lahingud Öötlas (tollastest ajalehtedes võib lugeda, et

suure osa vastastest moodustasid punased soomlased. M.R.) ja Palus. Õhtuks olid Palu ja Öötla mõisad jälle eestlaste võimuses. Järva pataljon koos 1. ratsarügemendiga suutis punaste pealetungi Paide sihis seisma panna ja 9. jaanuaril, vastavalt ülemjuhataja käskkirjale, üle minna üldisele pealetungile.

8. ja 9. jaanuaril arendati pealetungi jälle Peetri ja Müüsleri frondil. Vaenlane taganes kogu rindel. Soomusrongi võitlejad vabastasid Tapa.

Supikatel sai otsetabamuse

10. jaanuaril vabastas pataljoni 3. kompanii Koeru ja Rakke. Rakkesse oli jõudnud ka soomusronglased. Punased olid Puhmus otsustanud lõunat pidada. Järvalaste mürsud tabasid vaatluspunkti veskis ja vaevalt keema hakanud supikatelt Pikamihklil. 10. jaanuari õhtuks oli Järvamaa punavõitlejatest vaba.

Hiljem võitlesid Järva pataljoni sõjamehed Viru-, Tartu- ja Võrumaal. 27. jaanuaril, pärast mõnepäevast reservis olemist läkitati järvalased Peipsi äärde, kus lammutati lõpuni äsja-formeeritud vastase 1. Pihkva polk. Saadi palju sõjasaaki. Ülemjuhataja läkitas õnnitlus-telegrammi. 1. veebruaril tulistati Võõbus alla vaenlase sõjalennuk.

4. veebruaril formeeriti pataljon ümber rügemendiks, mille ülemaks määrati kolonel-leitnant Vahtramäe, tema abiks leitnant Kanep.

Müüsleri mälestusmärk tuletab tulevastele põlvedele meelde meie rahva sangarlikku ajajärku, mil tegutseti puhtast isamaa-armastusest.

15. juunil 1934.a. korraldati Müüsleri mälestusmärgi pidulik avatseremoonia, kuhu olid saabunud riigivanem K.Päts, ülemjuhataja J. Laidoner ja kaitseminister kindral P.L.Ill.

RÄÄGIMELAPSEGA

Et saada elus seda, mida Sina tegelikult tahad ning jõuda oma eesmärkideni, on kõigepealt vaja võtta enda peale vastutus oma elu, edu ja ka ebaedu eest. See tähendab igas asjas kõigepealt enda rolli ja mõju märkamist ning oma ebaedust teiste inimeste või asjaolude mittesüüdistamist. Vastutus on julgus mõjutada Sinust sõltuvaid asju ning mitte muretseda nende asjade pärast, mida Sa muuta ei saa.

/Peep Vain/

Iga inimene on vastutav kas kellegi või millegi ees, eelkõige aga oma elu ja lähedaste ees. Selle ees, et teeks oma tööd hästi, olgu see siis korstnapühkimine või ettevõtte juhtimine. See ongi kõige olulisem, et võetud vastutusega oma elus hakkama saada ning leida aega ja tunda rõõmu ELUST ENESEST!

Vastutuse määr on igal inimesel juba lapseast peale erinev. Seda tuleb õppida, sest see mõjutab tema väärtushinnanguid. Näiteks kui lapsel on kodus vastutus oma tuba koristada, teatud majapidamistööid teha, nooremalt õde/venda hoida, siis on tõenäoline, et temast kasvab vastutustundlikum inimene kui lapsest, kelle eest vanemad kõik nõ. ette-taha ära teevad.

Julgus võtta enda peale vastutus kasvatab vastutuse määra. Kui inimene tunneb, et teised vastutavad tema eest, siis tema jõupingutused kahanevad.

Ettevõtja, kes annab tööd mitmekümnele-sajale inimesele ei vastuta pelgalt oma pere eest, vaid ka oma töötajate ees. Selline vastutus on küll koormav, aga ta peab olemas olema. Legitiimsus ja vastutavus on omavahel seotud, kuid siiski erinevad mõisted. Vastutavus on võti legitiimsusele, mis omakorda annab õiguse

VASTUTUS

olla ja tegutseda ühiskonnas.

Poliitik, kes on valitud Riigikokku või volikokku, vastutab valijate ees nii oma lubaduste elluviimise kui täitmatajätmise ees. Sellega on meil Eestis muidugi keerulisemad lood, sest kiputakse end ehtima võõraste sulgedega või öeldakse, et see tegevus on täitmisel (mitte täidetud või täitmata).

Vabaduse peaks suurendama vastutuse määra. Vabaduse õhkkond on see, mis sunnib meid edasi püüdlema ja uut avastama, jättes kontrolli omaenda saatuse üle. Kas see aga nii ka tegelikult on?

Sõnavabadus toob kaasa ka palju solvavat, haigetegevust, valeinformatsiooni. Inimesed ei tunne sageli vastutust väljaõeldu ees. Elust näitena - hiljaaegu juhtis kohalikus raadios meie vallast pärit Riigikogu liige poliitilist raadiosaadet ning ühe meie volikogu opositsiooniliikme poolt esitati eksitav fakt vallavolikogu revisjonikomisjoni aadressil. Sellele järgnes pikk traktaat, mille madalamat piiri ei ole. Kas keegi faktitäpsust ka hiljem parandab või selgitab? Üldjuhul ei. Selle asemel asutakse tavaliselt nõ kaitsepositsioonidele ning asutakse musta valgeks rääkima.

Seega vastutusega kaasnevad halbade ja heade näidete põhjal kohustused. Kas neid kohustusi täidetakse, on iseküsimus.

Eesti Vabariik on iseseisev ja vaba. Iga inimene peaks väärtustama oma riiki ning andma oma panuse selle paremaks muutmiseks. Stiilis a la kas me sellist Eestit tahtsime, on võimalik inimesel ju ise muuta, kui ta TAHAB. Selleks peab ainult ise teatud samme astuma ja sellest tuleneva vastutuse võtma.

Jaago Kuriks

Lumetõrjest

Jõulukuu Koeru Kajast võis jääda mulje, et OÜ Nelkeira teostab ka uue kergtee lumest puhastamist ja liivatamist.

Tegelikult teostab OÜ Nelkeira Koeru aleviku valla teede ja tänavate lumest puhastamist (eraldi nimekirja alusel). Vallavalitsus on OÜ Nelkeira poolt teostatud töödega igati rahule jäänud.

Liivatamist ja lumest puhastamist uuel aleviku kergteel korraldab vallavalitsus.

Jaago Kuriks

SPORT

● Jõulupühade aegu selgitati valla meistrid kõrgushüppes. Võitsid Tarmo Saar (1.96) ja Ave Lagenõmm (1.46). Ave oli esimene ka lisaaladena kavas olnud 30 m jooksus ja kuulitõukes. Meestest võitsid samad alad vastavalt Margo Lindermann ja Andres Gorbõljov.

● 29. detsembril osalesid Priidik Pard, Laura Paakspuu, Siim Kuriks, Cätlin Tammi, Jessica Harinova, Kristelle Kiis, Steven Harinov, Reelika Rajapu ja Harvy Ivask Roosna-Allikul toimunud laualjalgpalli meistrivõistlustel. Meie noored olid edukad. Koju toodi **I koht ja karikas** paarismängus Cätlini ja Siimu poolt. Teine auhinnaline koht läks Järva-Jaani ning kolmas koht Roosna-Allikule.

Individaalvõistlustes tuli sel korral esikoht loovutada Eduard Väli'le Roosna-Allikult ning teine koht Rando Suvele Järva-Jaanist. Suurimaks üllatajaks oli meie valla neiu Kristelle Kiis, kes saavutas üksikmängus auhinnalise kolmanda koha. Ta tunnustati parimaks naismängijaks.

Millest tekib korstnasse tahm?

Rohkem tahma ja pigi tekib lõõridesse ja korstnasse küttematerjali mittetäielikul põlemisel. Küttematerjal ei saa ahjus täielikult ära põleda, kui põlemisel ei tule piisavalt õhku peale. Sooja kokkuhoiu mõttes või selleks, et tuli koldes pikemalt lõkkel oleks, köetakse tihtilugu poolkinnise siibri või väikeseks timmitud õhuavaga. Selline kütmisviis kokkuhoiuefekti ei anna, küll aga tekib korstnasse narmastena rippuv tahm, mis omakorda süttib. Tahma ja pigi põhjustavad ka märja materjaliga kütmine ning plastiku ja teiste sünteetiliste materjalide põletamine ahjus.

Miks on tahmapõlengud ohtlikud?

Kui tahma või pigi on korstnasse ja lõõride seintele paksult kogunenud, võib see süttida ning läbi mõrdipragude välja pressiv pigi rikub korstna. Kuid korstent läbiva suitsu temperatuur ulatub 300-400 C, siis tahma põlemisel ulatub temperatuur 1000 kraadini ja enamagi, korstna kestvusele kõrge kuumus hästi ei mõju. Kui terved kivid ise sellisele temperatuurile vastu peavad, siis nõrgem on kividevaheline mört. Samuti võib korstnajaala temperatuur tõusta nii kõrgeks, et see süttab lähedalasuva puidust või mõnest muust põlevast materjalist seinast või vahelae. Katkise korstna puhul lõõvad tahmapõlengu korral leegid korstna pragudest otse välja.

Milline materjal on kütmiseks sobivaim?

Ahju ja pliiti tuleb kütta sellise kütuseliigiga milleks kütteseadet on ette nähtud. Vale küttematerjali kasutamine lõhub kütteseadme ära ning võib põhjustada tulekahju. Kividest ehitatud ahju/pliiti tuleb kütta kuivade puudega. Briketiga küttes tuleb jälgida koldesse visatava kütuse kogust, sest briketi kütteväärtus on kõrge ning temperatuur tõuseb liiga kõrgeks ning see lõhub küttekollet. Kindlasti ei tohi puupliidi/ahju alla panna plastikut ega sünteetiliste materjalidega immutatud või lakitud/värvitud puitu. Puuküttega katlaid ei tohi kütta kivisõega, kui seda ei ole katla kasutusjuhendis ette nähtud. Sünteetilised materjalid pigitavad korstna ära ning ka põlemistemperatuur on puidust oluliselt kõrgem, mis omakorda küttekeha lõhub. Kütteseadet ei tohi läita põlevvedelikuga, olgu selleks süütevõde või bensiin. Põlevvedelike puhul süttivad aured, mitte vedelik ise, tekitades plahvatuse.

Kas korstent tohib puhastada igaüks?

Ühepereelamus tohib korstent ise pühkida, kui vahendid on olemas. Kindlasti tuleb korstnapühkija kutsuda korterelamu, ridaelamu, paarismaja elanikel. Ise puhastades tuleb tahmast pühkida kogu kütteseadet mitte ainult soojamüüri lõõrid. Siiski soovitakse ise pühkimise asemel kutselise korstnapühkijat, sest korstnapühkija annab ka hinnangu kütteseadme korrasolekule. Korstnapühkija on

kohustatud koostama tehtud töö kohta akti. Akt võib osutada vajalikuks, kui kütteseadmest on alguse saanud tulekahju ning kindlustusele või tuleohutuse inspektorile on vaja tõestada, et kütteseadet on perioodiliselt puhastatud.

- Kütteseadet tuleb tahmast puhastada üks kord aastas, aastaringset kasutatavat ahju/pliiti kaks korda aastas või isegi tihedamini
- Majas peab korstna pühkimiseks olema loodud ligipääs katusel ja korstnale
- Kütmise ajal peab kolde siseuks või välisuks suletud olema või kui on kütteseadet, mida tohib kolde ukse lahti kütta, siis peab kaitseplekk selle võrra suurem olema
- Küttematerjali tuleb hoida vähemalt poole meetri kaugusel ahjust. Kaitseplekile puid laduda ei tohi, sest säde ahjusuust võib need süüdata.
- Ahju/pliiti ei tohi järelevalveta küdema jätta. Järelevalveta tohib jätta ainult automaatsuhtimisega kütteseadet.
- Tuhka ei tohi panna põlevmaterjalist hoiu- anumas. Tuha sisse jäänud hõõguvad säde- med võivad anuma süüdata. Tuhk peaks enne prügikonteinerisse viimist olema vähemalt ööpäeva metallnõus jahtunud.

Alari Tõnissoo,
tuleohutuse inspektor
Lääne-Eesti päästkeskus

Jah õnnesoove on terve koorem...

JAANUARIKUU SÜNNIPÄEVAD

96 Tuudelepp Helga
11.01.1913 Koeru

95 Haavasalu Arnold
27.01.1914 Abaja

85 Sokmann Minna
14.01.1924 Koeru

80 Jürjoja Vaike-Floreida
08.01.1929 Koeru

75 Liiva Hilda
18.01.1934 Vao

75 Veide Ella
22.01.1934 Koeru

75 Jürgen Ida
30.01.1934 Norra

70 Liiva Mare
04.01.1939 Vao

70 Lehtmets Virve
09.01.1939 Vahuküla

70 Ööpik Mati
10.01.1939 Koeru

70 Kruusalu Valdur
11.01.1939 Koeru

70 Varris Salme
27.01.1939 Vao

65 Põllumägi Malle
15.01.1944 Koeru

65 Linnas Aino
22.01.1944 Vao

65 Pärtel Viivi
30.01.1944 Koeru

60 Rapper Helju
21.01.1949 Vahuküla

**Palju õnne kõigile,
kellel jaanuaris sünnipäev!**

**Uuel aastal on Koeru valla
raamatukogud on lahti
järgmiselt**

Koeru ja Vao raamatukogud
teisipäevast reedeni kella 11-18 ja
laupäeval kella 10-14

Ervita raamatukogu on avatud teisipäevast
reedeni kella 10-18
lõuna 14-14.30
ja laupäeval 10-14

Terve jaanuari kuu Koeru autokäsi pesulas kõik
teenused 20% odavamad.

Tiigi 6, Aruküla Tel. 555 99 393

Aileeni äris ambulatooriumi teisel korrusel
müügil uued ja kasutatud riided. Kaup korralik
ja hinnad soodsad.

Avatud E-R 9-16, laupäeval 9-14

1948.a. Väinjärve valla külanõukogus

Esimene rahvasaadikute istung on toimunud juba 8.jaanuaril, kus päevakorra esimeseks punktiks esimesed kohalike omavalitsuste "valimised" 18. jaanuaril. Kn aseesimees Jaan Piibeht on nimetanud valimisi, poliitilist tööd rahvaga ja agitatsiooni tähtsaks sündmuseks.

Kahjuks ei ole paljud metsatöö kohuslased asunud veel neile määratud riiklikke norme täitma.

Kolmandaks päevakorra punktiks on määratud valla asutuste küttepuudega varustamine. Suurim puudetarbija on Koeru m/t keskkool 50 tihumeetriga.

Ka järgmistel istungitel on räägitud metsa varumise plaani täitmisest. Suured normid Kolu metsades tuli täita kahemehe saega ja välja vedada hobusega. Tänapäevases mõistes oli see töö kodust kaugel lausa ebainimlik. Inimesed hoidsid rängast tööst eemale, külanõukogu ülesanne oli aga metsatööd tagant torkida. Põlevkivikaevandused vajasisid prusse □ahtide toetamiseks.

Veebruaris on arutatud loomade loendust, loomakasvatuse plaanide täitmist, seemnevilja puudumist ja põllutööriistade remonti. Teame, et see oli veel talude aeg. Agronoom Pärinile on antud ülesanne koostada külviplaanid ja need talupidajatele kätte anda.

21. aprillil toimus laenuvolinike määramine. Kreml oli välja mõelnud riiklikud laenu, et kiiresti taastada sõjas kannatanud rahvamajandus. See oli rahvale uus majanduslik surutis. Sissetulek, eriti maal, oli isegi tagasihoidlik ja nüüd tuli seegi veel riigilaenuks käest ära anda. Vastu anti värvilised riigilaenu obligatsioonipiletid.

Jah, 80ndatel aastatel need lunastati, aga mitu rahareformi olid tagastatavad summad

muutnud olematuteks kopikateks. Paljud olid selleks ajaks surnud ja piletid teadmata kadunud. Riik tuli võlast kergelt välja.

Laenupoliitikat asusid juhtima külanõukogu esimees Jaak Nugis ja valla partorg Nikolai Sprenk. Aktsiooni elluviimiseks määrati iga küla ustavad inimesed. Inimesed püüdsid aktsioonist võimalikult kõrvale hiilida. Mitmed jäid haigeiks. Keegi ei tahtnud ju ligemese rahakotti korraldada. Aktivistideks ja omakorda tagant torkijateks määrati kooliõpetajad Evald ja Linda Lindsalu, Valdur Villand, Anna Juur, Linda Heinsoo, Linda Jaagusoo jt.

5. mai istungil räägib Jaan Piibeht laenu tellimise tähtsusest, laenu ei olevat küllalt suured ega kohased inimese maksujõule. Ta paneb ette avalikustada võlglaste nimed. Uuteks aktivistideks määratakse Vahukülas dr Edgar Kredamann, Ervital Jaan Piibeht ja Koerus Jaan Kiipus.

13. mai istungil nõutakse talunikelt suurema energiaga riiklike plaanide täitmist. Vahukülas on 60 talu aga ei ole ühtegi pulli. Koeru Piimaühing peab oma ühe oma pulli Vahukülasse viima. Et paremini plaane täita, peavad talunikud omavahel asuma sotsialistlikku võistlusesse. Jaan Piibeht lubas oma hobusekasvatuse plaani ületada.

Saadikute alalistest komisjonidest olid ellu kutsutud põllumajandus-, kultuuri-, teede- ja eelarvekomisjon (viimast juhtis endine Eesti laskurkorpuse pearaamatupidaja Jaan Kiipus).

Raamatukogusid ja rahvamaju käsutati pidama propagandaloenguid ja andma välja alati päevakohast seinalehte.

Lääne-Viru Maa-arhiivis käis vanu protokolle sirvimas Mait Raudsepp

Muudatused uuel aastal sotsiaal-, tervise- ja töövaldkonnas

Avatakse lasteabi infotelefon 116 111

Käivitub üleriigiline lasteabi infotelefon, kuhu võivad helistada kõik, kes soovivad teavet lastega seotud küsimustes. Helistades saab ka nõu, kuidas keerulistes olukordades tegutseda. Infotelefoni esitlus toimub sotsiaalministeeriumis 6. jaanuaril kell 11.

1. jaanuarist hakkab kehtima uuendatud psüühiliste erivajadustega inimeste erihoolekandeteenuste regulatsioon, mis muutub arusaadavamaks ja selgemaks nii teenuse saajatele kui ka teenuse osutajatele. Muudetakse ka puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seadust ning puudega lapse hooldaja toetust hakkavad 1. märtsist maksma kohalikud omavalitsused.

Isapuhkuse eest ei maksta enam hüvitist riigieelarvest, isadele jääb 10-päevase tasutamata puhkuse saamise võimalus.

Kaovad nõ toepelt toetused - lõpetatakse lapsehooldustasu maksmine vanemahüvitist saavale vanemale. Lapsetoetust ja teisi peretoetusi, millele lapsel on õigus, makstakse samaaegselt vanemahüvitisega.

Tõoealised inimesed, kes lähevad hambaarsti juurde pärast 01.01.2009, ei saa enam taotleda hambaravihüvitist. Neile, kes on enne

1. jaanuarit 2009 hambaarsti juures käinud kolme viimase aasta jooksul, aga pole hüvitist taotlenud, saavad seda tagantjärele teha.

Kuni 19-aastased lapsed ja noored saavad hambaravi endiselt tasuta. Hambaravihüvitist saavad rasedad ja kuni 1-aastaste laste emad (450 krooni aastas) ning pensionärid ja töövõimetuspensionärid (300 krooni aastas). Hambaravitoetuste hüvitamise kord jääb järgmisel aastal samaks.

Alates 1. veebruarist asendatakse pensionite ja toetuste kojukanne kandega pangavarvetele, teise isiku pangakontole või kojukandega inimese enda kaudu. Teatud grupile jääb võimalus saada toetusi posti kaudu kojukandega ning seda riigi kulul.

Riigikogus on praegu lugemisel eelnõu, mis näeb ette, et 1. maist 2009 hakkab kõiki tööturuteenuseid ja -toetusi pakkuma Töötukassa. Tööturuamet lõpetatakse.

Euroopa Regionaalarengu Fondist (ERF) alustatakse 2009. aastal riiklike lastekodude ja erihoolekandeaustuste reorganiseerimist ja ehitamist.

**Eli Lilles,
Sotsiaalministeeriumi pressiesindaja**